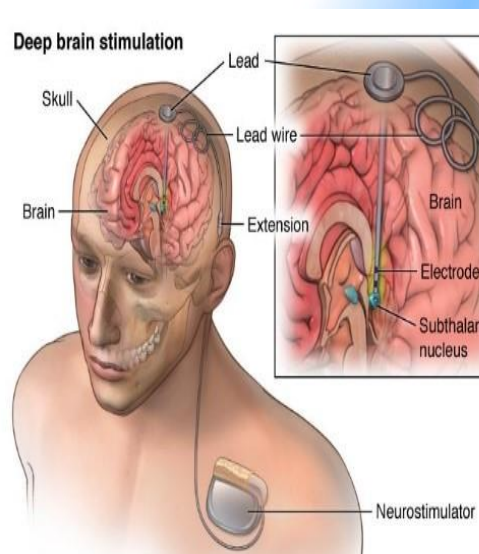

تحریک عمقی مغز

Deep brain Stimulation (DBS)

گروه هدف: بیمار و خانواده

تهیه کنندگان: گروه آموزش به بیمار مرکز

با تأیید: دکتر بیژن حرفه دوست بی‌آزار (متخصص جراحی مغز و اعصاب)

بازبینی بهار ۱۴۰۴ - بازبینی مجدد دوسال بعد

عوارض جراحی تحریک عمقی مغز

مانند هر عمل جراحی، خطرات و عوارضی نیز وجود دارد.

عوارض DBS به سه دسته تقسیم می‌شوند:

* عوارض جراحی شامل خونریزی مغزی، عفونت مغزی،

محل نامناسب (جایگیری نادرست) لیدهای DBS

* عوارض سخت افزاری عبارتند از: حرکت لیدها، خرابی

لید، از کار افتادن هر قسمت از سیستم DBS، درد

روی دستگاه مولد پالس، خرابی باتری، عفونت اطراف

دستگاه و شکستن دستگاه از طریق پوست با تغییر

ضخامت پوست و لایه چربی به واسطه تغییر سن.

* عوارض مربوط به تحریک در تمام بیماران در مرحله

برنامه ریزی دستگاه رخ می‌دهد. عوارض جانبی شایع

عبارتند از: حرکات ناخواسته (دیسکینزی)، فریزینگ

(احساس چسبیدن پاها به زمین)، بدتر شدن تعادل و

راه رفتن، اختلال گفتار، انقباضات غیرارادی عضلات،

بی‌حسی و گزگز (پاراستزی)، و دوبینی. این عوارض

جانبی با تنظیم دستگاه قابل بهبود هستند.

منابع:

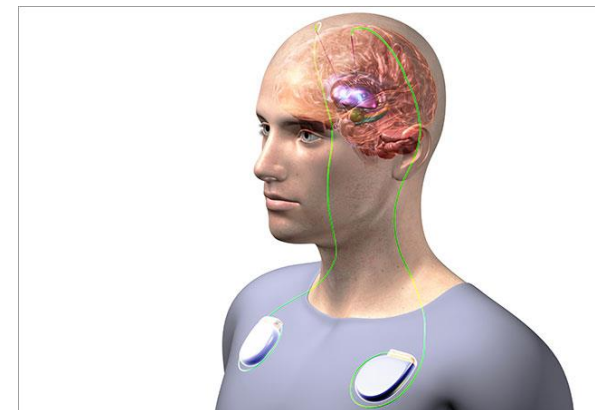
1. International Parkinson and Movement Disorder Society
2. <https://fanasa.org/distoni/deep-brain-stimulation>
3. Brunner & Suddarth, textbook of medical surgical nursing, 13th edition,

تأثیر جراحی تحریک عمقی مغز بر پارکینسون

✓ تحریک عمیق مغز تسکین بسیار خوبی برای علائم اغلب بیماران از جمله لرزش، سفتی، کندی حرکت (برادی کینزی)، یخ زدن در راه رفتن (به نظر می‌رسد پاها به زمین چسبیده است) و دیسکینزیا (حرکات ناخواسته) است.

✓ مطالعات طولانی مدت بهبود مستمر لرزش، برادی کینزی و دیسکینزی را نشان داده‌اند. بسیاری از بیماران می‌توانند داروهای خود را کاهش دهند و سطح عملکرد خود را از جمله مشارکت مستقل در فعالیت‌های روزمره مورد نیاز زندگی برای مراقبت از خود را حفظ کنند.

✓ تحریک عمیق مغز، بیماری پارکینسون و لرزش آن را درمان نمی‌کند. با این حال، ممکن است به طور قابل توجهی علائم حرکتی را بهبود بخشد در نتیجه عملکرد و کیفیت زندگی بیمار را بهبود می‌بخشد.

تحریک عمقی مغز چیست

یک نوع عمل جراحی مغزاست که در آن یک سیم نازک و عایق (الکتروود) در عمق مغز قرار داده می شود. الکتروود به یک دستگاه تحریک کننده متصل است که در زیر پوست قفسه سینه قرار می گیرد. این دستگاه تحریکات الکتریکی را به منطقه ای در مغز که مسئول کنترل حرکات است می-فرستد. تحریک این منطقه مغز می تواند باعث بهبود دوره-های "خاموش شدن" و کاهش حرکات غیر ارادی شود.

✓ هنگامی که بیمار شروع به مصرف داروهای پارکینسون می نماید، اثر آن معمولا در طول روز باقی می ماند. ولی با پیشرفت بیماری، بیمار متوجه می شود که اثر دارو تا مصرف دوز بعدی ادامه نمی یابد که به آن "از بین رفتن تدریجی" گفته می شود.

✓ هنگامی که اثر دارو از بین می رود علائم بیماری مانند لرزش، کندی و اختلال در راه رفتن ممکن است دوباره ظاهر گردد. زمانی که دارو دوباره استفاده می شود علائم بهبود یافته که به این دوره "روشن شدن" گفته می شود و دوره زمانی علامتدار شدن را "خاموش شدن" می گویند.

✓ بیماران همچنین ممکن است حرکات غیر ارادی را تجربه کنند. در صورت غیرقابل کنترل بودن این عوارض با تغییر دارو از تحریک عمقی مغز (DBS) جهت درمان استفاده می شود.

کاندیدهای DBS بیمارانی هستند که یک یا چند مورد از معیارهای زیر را دارند:

- * با وجود دریافت دوز مناسب لوودوپا و سایر داروها، علائم به خوبی کنترل نمی شوند.
- * علائم به طور قابل توجهی کیفیت زندگی بیماران را کاهش می دهد.
- * حرکات غیر ارادی، غیر طبیعی یا کنترل نشده (دیسکینزی) یا نوسانات حرکتی علی رغم تنظیم داروها بهبود نمی یابند.
- * چهار دوز یا بیشتر از لوودوپا در روز مورد نیاز است.
- * لرزش هایی که با دارو قابل کنترل نبوده اند.

نحوه انجام عمل تحریک عمقی مغز (DBS)

قبل از شروع عمل واقعی، برای اکثر بیماران، یک قاب سر (قاب سر استریوتاکتیک) روی سر قرار می گیرد که سر را در طول تصویربرداری مغز ثابت نگه می دارد و برای رساندن الکتروود به محل هدف در مغز استفاده می شود.

ابتدا یک سوراخ کوچک در جمجمه ایجاد می شود. لیدها که دارای الکتروود در انتهایشان هستند، از این سوراخ عبور داده می شوند و با جراحی در مناطقی از مغز که به عنوان محل(های) مسئول حرکات ناشی از بیماری پارکینسون شناسایی شده اند، کاشته می شوند.

در یک عمل جداگانه، یک یا دو دستگاه تولید کننده پالس با باتری (یکی در هر لید) درست در زیر پوست در ناحیه بالای قفسه سینه در زیر استخوان ترقوه کاشته می شود. یک سیم اکستنشن به لید که از قبل در مغز قرار گرفته است متصل می شود، سپس در زیر پوست در پشت گوش و پایین گردن به دستگاه تولید کننده پالس تونل می شود.

